

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

*Μουτσάνας Ελευθέριος
Παιδίατρος
Παλαμάς 27/11/2022*

ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

- 1. Στη δεκαετία του 1960:** οι θεωρίες επικεντρώνονταν στα προβλήματα ψυχικής υγείας και της προσαρμογής των γονέων
- 2. Στη δεκαετία του 1970:** το φαινόμενο αποδόθηκε σε κοινωνικούς παράγοντες, όπως η φτώχεια και η ανεργία
- 3. Στη δεκαετία του 1980:** δημιουργήθηκε η θεωρία του «ειδικού θύματος»
- 4. Σήμερα-Ολιστική θεωρία:** θεωρείται ότι το πρόβλημα είναι πολυπαραγοντικό, ότι έχει σχέση και με το παιδί, και με τους γονείς, και με την κοινότητα και με την κοινωνία γενικότερα και την συνεχή αλληλεπίδραση και αλληλεξάρτηση μεταξύ τους

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

- 1. Το φύλλο:** τα αγόρια έχουν διπλάσια πιθανότητα να τιμωρηθούν σωματικά σε σχέση με τα κορίτσια λόγω της ζωνηρότητάς τους
- 2. Η ηλικία:** Τα κρούσματα σωματικής κακοποίησης μειώνονται όσο αυξάνει η ηλικία, ιδιαίτερα μετά την ηλικία των 8 χρονών
- 3. Η υγεία του παιδιού:** τα πρόωρα, τα μικρού σωματικού βάρους γέννησης νεογνά και τα παιδιά με νοητικές ή σωματικές αναπηρίες φαίνεται να κινδυνεύουν περισσότερο, σε σχέση με τα υγιή παιδιά
- 4. Η συμπεριφορά του παιδιού:** που είναι αποτέλεσμα δύσκολης ιδιοσυγκρασίας

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΥΣΚΟΛΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

- 1. τάση για υπερδραστηριότητα**
- 2. παρορμητικότητα**
- 3. επιθετικότητα**
- 4. ευερεθιστότητα**
- 5. τάση να βρίσκει ανιαρές τις συνηθισμένες δραστηριότητες**
- 6. αναζήτηση διέγερσης**
- 7. απουσία φόβου για πιθανό τραυματισμό**
- 8. αναισθησία στα συναισθήματα των άλλων**
- 9. κ.ά.**

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

- 1. Η κακοποίηση των γονιών**
- 2. Το μορφωτικό επίπεδο των γονιών, οι πεποιθήσεις τους και η φιλοσοφία τους σχετικά με την έννοια της πειθαρχίας και με τον τρόπο επιβολής της**
- 3. Η ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη της μητέρας, το νεαρό της ηλικίας της και η κακοποίηση της μητέρας (από τον σύζυγο ή τον σύντροφό της)**
- 4. Οι πολυμελείς οικογένειες, οι οικογένειες των οποίων τα παιδιά έχουν μικρή διαφορά ηλικίας μεταξύ τους και οι οικογένειες στις οποίες όλα τα μέλη τους δεν συνδέονται μεταξύ τους με δεσμούς αίματος (νέοι σύντροφοι μετά από διαζύγιο, κλπ.)**
- 5. Η προσωπικότητα του δράστη**

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ

- 1. άτομα με χαμηλή αυτοεκτίμηση**
- 2. παρορμητικοί**
- 3. συναισθηματικά ασταθείς**
- 4. με αδυναμία αυτοελέγχου και αυτοσυγκράτησης (δεν μπορούν να συγκρατήσουν τα νεύρα τους)**
- 5. Κατάθλιψη**
- 6. άγχος**
- 7. φοβίες**
- 8. χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών (ναρκωτικά, αλκοόλ) και**
- 9. διάφορες ψυχικές νόσοι**

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ

Τα τελευταία χρόνια οι επιστήμονες στράφηκαν στην διερεύνηση των πλέον ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που συνθέτουν την **προσωπικότητα του δράστη** και διαπίστωσαν ότι πολλά περιστατικά παιδικής κακοποίησης οφείλονταν σε **περιορισμένη ανοχή**, καθώς και σε **υπερβολικά αρνητική αντίδραση** από την πλευρά των ατόμων που είχαν την φροντίδα των παιδιών. Διαπίστωσαν, ότι ερεθίσματα προερχόμενα από τα παιδιά, τα οποία θεωρούνται φυσιολογικά από τους περισσότερους ανθρώπους δεν γίνονται ανεκτά από ανθρώπους με αυτά τα χαρακτηριστικά προσωπικότητας

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

«Ας είναι ο ύπνος του ελαφρός και υγροί οι γλουτοί του.

Τα όνειρά μου, φοβάμαι, ότι είναι βρεφοκτόνα.

.....
Θα ανοίξω όλες τις παραμάνες.

**Θα ρίξω πιπέρι στην πούδρα του και αλάτι στο γάλα του
και θα του διαβάσω αποσπάσματα του Αριστοτέλη.**

**Θα φέρω ευχαρίστως άμμο για τη σούπα του. Και καυτερή σάλτσα
για τα δόντια του, κι ' ένα κομψό-κομψό κροκοδειλάκι, να παίζει μαζί
του στο αμαξάκι.» [Ogden Nash](#)**

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Υπάρχει πληθώρα δεδομένων, που αποδεικνύουν την υψηλή συσχέτιση της παιδικής κακοποίησης με την έλλειψη των κοινωνικών δεσμών και την κοινωνική απομόνωση της οικογένειας. Οι γονείς έχουν περιορισμένες κοινωνικές επαφές, ελάχιστες διαπροσωπικές σχέσεις, λαμβάνουν περιορισμένη βοήθεια από τους οικείους τους, ενώ οι σχέσεις μαζί τους είναι τις περισσότερες φορές μηδαμινές ή ακόμα και ανύπαρκτες. Επιπλέον βιώνουν το αίσθημα της μοναξιάς πιο έντονα, ενώ και οι σχέσεις μεταξύ τους είναι διαταραγμένες

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Ιδιαίτερα σημαντικοί παράγοντες που σχετίζονται με την παιδική κακοποίηση και παραμέληση αποτελούν η φτώχεια, το χαμηλό εισόδημα και η ανεργία. Η φτώχεια και η ανεργία επηρεάζουν με πολλούς τρόπους τη συμπεριφορά και την υγεία των ανθρώπων, λόγω του χρόνιου στρες. Συνήθως συνδυάζονται με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, παραβατικότητα, επιθετικότητα, χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, κλπ.

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΑ

■ Εδώ πρέπει να αναφέρουμε τις πολιτιστικές πεποιθήσεις, τις αξίες, τις πρακτικές και τις οικονομικές συνθήκες που επηρέασαν και διαμόρφωσαν ανά τους αιώνες την τακτική της σωματικής τιμωρίας των παιδιών ως μέσο διαπαιδαγώγησης στις διάφορες κοινωνίες

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

■ Εδώ πρέπει να αναφέρουμε τις πολιτιστικές πεποιθήσεις, τις αξίες, τις πρακτικές και τις οικονομικές συνθήκες που επηρέασαν και διαμόρφωσαν ανά τους αιώνες την τακτική της σωματικής τιμωρίας των παιδιών ως μέσο διαπαιδαγώγησης στις διάφορες κοινωνίες

■ Σε μια πιο ολιστική προσέγγιση η σωματική κακοποίηση μπορεί να θεωρηθεί προέκταση της βίας που επικρατεί στις εκάστοτε κοινωνίες, μέσα στην οικογένεια και της ανοχής που δείχνουν προς αυτήν. Η ενδοοικογενειακή βία είναι η πιο δεδομένη και η πιο διαδεδομένη μορφή βίας σε παγκόσμιο επίπεδο με πιο συχνά θύματα τις γυναίκες και τα παιδιά

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

Σε αντίθεση με την σωματική κακοποίηση, όπου υπάρχουν συγκεκριμένοι παράγοντες κινδύνου, οι οποίοι προδιαθέτουν στην εμφάνιση του φαινομένου και συνεισφέρουν στην εντόπιση του, στην σεξουαλική κακοποίηση οι ενδείξεις είναι ασαφείς και περιορισμένες και έχουν απλώς σχέση με **την προσωπικότητα του δράστη**. Καθοριστικό παράγοντα για την πραγματοποίηση της σεξουαλικής κακοποίησης του παιδιού αποτελεί **η σεξουαλική διέγερση του δράστη από τα παιδιά και η ύπαρξη σεξουαλικών φαντασιώσεων μαζί τους**

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΡΑΣΤΗ

- Χαμηλή αυτοεκτίμηση
- Χαμηλή εικόνα εαυτού
- Κατάθλιψη
- Προβλήματα σχέσεων
- Αδυναμία ελέγχου του θυμού
- Φόβος για αρνητική εκτίμηση
- Έντονη στερεότυπη άποψη για σεξουαλικούς ρόλους και συμπεριφορά
- Χρήση αλκοόλ και εξαρτησιογόνων ουσιών
- Άρνηση προβλήματος
- Ελλειμματικές κοινωνικές δεξιότητες

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Τα χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν τη σωματική τιμωρία από την σωματική κακοποίηση είναι δύο:

1. η σοβαρότητα της πράξης και
2. η πολιτισμική νομιμότητα

Ως σωματική τιμωρία θεωρείται μια επιτρεπτή πράξη βίας στα πλαίσια του γονεϊκού ρόλου

Ως κακοποίηση ορίζονται πράξεις βίας από τον γονέα ή τον κηδεμόνα προς το παιδί, οι οποίες ξεπερνούν τα επιτρεπτά από το νόμο και κοινωνικά ήθη όρια και εκθέτουν το παιδί σε αυξημένο κίνδυνο τραυματισμού

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Χαρακτηριστικό στη μεταξύ των δύο συμπεριφορών σχέση είναι ότι, τις περισσότερες φορές, η σωματική τιμωρία δεν καταλήγει σε κακοποίηση, η σωματική κακοποίηση όμως, τις περισσότερες φορές, αρχίζει ως συνήθης σωματική τιμωρία

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Πειθαρχία σημαίνει διαμόρφωση της συμπεριφοράς του παιδιού με την εφαρμογή διαφόρων τεχνικών, αλλά όχι, σε καμιά περίπτωση, με την αναμονή της κακής συμπεριφοράς για να του επιβληθεί τιμωρία

Οι γονείς θα πρέπει:

- α. Να ορίζουν κανόνες και να θέτουν όρια**
- β. Να εξηγούν τους κανόνες και τις αποφάσεις τους**
- γ. Να είναι συνεπείς**
- δ. Να έχουν κοινό μέτωπο**
- ε. Να δείχνουν σεβασμό στο παιδί**

Σας Ευχαριστώ